

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد آموزش پرستاری

گرایش داخلی و جراحی

عنوان:

**بررسی ارتباط دریافت مواد مغذی با پروتئین واکنش گرC با حساسیت بالا در ساکنین خانه
سالمندان شهر سبزوار در سال ۱۳۹۴**

استاد راهنما:

دکتر اکرم کوشکی

اساتید مشاور:

طاهره توفیقیان

دکتر محمد حسن رخشانی

نگارش:

زهرة سرچاهی

مهر ماه ۱۳۹۵

عنوان: بررسی ارتباط دریافت مواد مغذی با پروتئین واکنش گرC با حساسیت بالا در ساکنین خانه سالمندان شهر سبزوار در سال ۱۳۹۴
استاد راهنما: دکتر اکرم کوشکی
استاد/اساتید مشاور: طاهره توفیقیان، دکتر محمد حسن رخشانی
تاریخ دفاع: ۹۵/۷/۱۴
نمره پایان نامه: ۱۹/۵
کد اخلاق: IR.MEDSAB.REC.1394.36
کد ثبت پایان نامه: ۹۲۱۴۲/۳۸ پ
شماره ثبت در مرکز ثبت کارازمایی بالینی (برای مطالعات کارازمایی بالینی):
حق استفاده از مفاد پایان نامه برای دانشگاه علوم پزشکی سبزوار محفوظ است و استفاده از مطالب متن، جدول ها، نمودارها و شکل ها بدون ذکر منبع ممنوع می باشد.

پروردگار!

مرا به آنچه برایم مقدر نموده ای، دلخوش کن

و سینه مرا در برابر آنچه وسیله تقدیر توست، فراخ ساز

و به من چنان اطمینانی بخش که با

تکیه بر آن

اقرار کنم، قضای تو جز به نیکی

روان گذشته است

و تو را بیش تردد برابر آنچه از من باز داشته ای

پاس گویم، تا در برابر آنچه بر من ارزانی کرده ای

"صحیفه سجادیه"

ماحصل آموخته هایم را تقدیم می کنم به فرشتگان مهربانی که:

نحط ناب شاد زیستن، لذت و غرور دانستن، جبارت خواستن و تمام تجربه های یکتا و زیبای زندگیم مدیون حضور سبز

آن هست؛

تقدیم با بوسه بر دستان پدرم، اول استادم که همواره پدر محبتش بر سرم است

بزرگواری که انبای زندگی را از او آموختم

و تقدیم به مادر عزیزتر از جانم:

بلندکله گاهم که دامن پر مهرش یکنه پناهم است

مهربانی که عشق ورزیدن را از او آموختم

پروردگار:

نه میتوانم موبایشان را که در راه عزت من سفید شد، سیاه کنم و نه برای دسهای پنه بسته شان که شمره تلاش برای افتخار من است، مربی دارم، پس توفیق ده که هر خطه شکر گزارشان باشم و ثانیه های عمرم را در عصای دست بودنشان بگذرانم.

و تقدیم به خواهر و برادر عزیزم

که وجودشان مایه آرامش من است و موفقیتهایم در زندگی آرزویم.

و تقدیم به همه کسانی که خطه ای بعد انسانی و وجدانی خود را فراموش نمی کنند و بر آستان گران سنگ انسانیت سرفرومی آورند و انسان را

باتمام تفاوت ملیش ارج می نهند،

و تقدیم به پیاران عزیزم که در بالین آن مایپرستاری را آموختم.

سپاس و قدردانی:

سپاس خدای بی کران را که افتخاری نصیم نمود تا بتوانم قدمی هرچند موثر در جهت خدمت به بندگانم بردارم.

نمال را باران بید، تا سیرایش کند از آب حیات و آفتاب بید تا تابانند نیرو را و محکم کند شاخه های تازه رویده را؛

با تشکر از معلمان و اساتید عزیز که سال ها در محضرشان درس صداقت، مهربانی و دانش و اندیشه آموختم.

بی شایسته است از استاد فرهیخته و فرزانه ام سرکار خانم دکتر اکرم کوشکی که بزرگوارانه در تمام مراحل بحارش و اجرا حامی اینجانب بودند و در نهایت تواضع، دانش و تجربه خود را در اختیار بنده قرار دادند و همواره با کشاده روئی و نکته سنجی اینجانب را در رفع موانع و مشکلات مسیر یاری نمودند؛ تقدیر و تشکر نمایم.

با تشکر از استاد مشاور صبور سرکار خانم طاهره توفیقیان که با صبر و حوصله همراهم بودند و با نکته های دلاویز همواره راهنما و راهنمای در اتمام و اکمال پایان نامه ام بودند.

با اتمنان بی کران از مساعدت های بی شائبه ی جناب آقای دکتر محمد صن رحمانی استاد محترم آمار که دلسوزانه و صبورانه اینجانب را در تنظیم مباحث آماری یاری فرمودند.

مراتب تشکر و قدردانی خالصانه خود را از ریاست محترم دانشکده پرستاری و مامایی سبزوار جناب آقای تدین فر، مسئول محترم تحصیلات تکمیلی سرکار خانم استاجی و کلیه اساتید محترم دانشکده پرستاری و مامایی که در طول دوران تحصیل همواره از علمشان بهره بردم، ابراز می دارم.

از ریاست محترم خانده سالندان مادر و پدر شهر سبزوار جناب آقای فیچ الهی و جناب آقای دانایی و همچنین مدیران داخلی سرکار خانم آزاده و جناب آقای مرادی و تمامی سالندان محترم بخاطر بکاری لازم در این پژوهش کمال تشکر و قدردانی را دارم و از خداوند متعال سلامتی این عزیزان را خواستارم.

باسپاس بی دریغ از استاد و دوست همیشه بهرام سرکار خانم مینا عسکری و دوست عزیزم سرکار خانم سعیده مهربانی که مرا صمیمانه و مشتاقانه یاری کردند، و با تشکر از دوست مهربانم سرکار خانم پروانه محمد آبادی که در مراحل اجرای تحقیق یاری ام نمودند.

شماره:.....

تاریخ:.....

تعهد نامه اصالت رساله یا پایان نامه

اینجانب زهره سرچاهی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد نا پیوسته در رشته آموزش پرستاری گرایش داخلی- جراحی که در تاریخ ۹۵/۷/۱۴ از پایان نامه خود تحت عنوان: "بررسی ارتباط دریافت مواد مغذی با پروتئین واکنش گر C با حساسیت بالا در ساکنین خانه سالندان شهر سبزوار در سال ۱۳۹۴" با کسب نمره ۱۹,۵ و درجه عالی دفاع نموده ام بدین وسیله متعهد می شوم:

این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.

این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایینتر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: زهره سرچاهی

تاریخ و امضاء:

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	چکیده فارسی
فصل اول: معرفی پژوهش	
۹	بیان مساله
۱۴	اهداف پژوهش
۱۵	فرضیه های پژوهش
۱۵	پیش فرض های پژوهش
۱۶	تعریف واژه ها و متغیرهای اصلی پژوهش

فصل دوم: دانستنی هایی موجود در مورد پژوهش

مقدمه ۱۹

چارچوب پژوهش (چارچوب پنداشتی یا نظری) ۱۹

مروری بر پژوهش های مرتبط ۳۴

فصل سوم: روش انجام پژوهش

مقدمه ۵۱

روش پژوهش ۵۱

جامعه پژوهش ۵۱

محیط پژوهش ۵۱

مشخصات واحدهای پژوهش (معیارهای ورود و خروج) ۵۱

جدول متغیرها ۵۲

روش نمونه گیری ۵۵

حجم نمونه و روش محاسبه آن ۵۵

ابزارهای گردآوری داده ها ۵۶

روش تعیین روایی و پایایی ابزارها ۵۹

روش گردآوری داده ها یا روش اجرا ۶۳

روش تجزیه و تحلیل داده ها ۶۵

محدودیت های پژوهش ۶۶

ملاحظات اخلاقی پژوهش ۶۶

فصل چهارم: یافته های پژوهش

مقدمه ۶۹

یافته های توصیفی ۶۹

یافته های استنباطی ۷۵

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

مقدمه	۸۹
بحث و تفسیر یافته های پژوهش	۸۹
نتیجه گیری	۱۱۰
کاربرد نتایج در پرستاری	۱۱۱
پیشنهادهای برای پژوهش های بعدی	۱۱۲
منابع	۱۱۴
چکیده انگلیسی	۱۵۲

فهرست جداول

جدول ۱-۳: متغیرهای زمینه ای و مداخله گر	۵۳
جدول ۱-۴: توزیع فراوانی سالمندان مورد مطالعه بر حسب سن	۶۹
جدول ۲-۴: توزیع فراوانی سالمندان مورد مطالعه بر حسب جنس	۷۰
جدول ۳-۴: توزیع فراوانی سالمندان مورد مطالعه بر حسب وضعیت تاهل	۷۰
جدول ۴-۴: توزیع فراوانی سالمندان مورد مطالعه بر حسب تحصیلات	۷۱
جدول ۵-۴: توزیع فراوانی سالمندان مورد مطالعه بر حسب وضعیت اقتصادی خانواده	۷۱
جدول ۶-۴: توزیع فراوانی سطح BMI سالمندان مورد مطالعه	۷۲
جدول ۷-۴: توزیع فراوانی میزان hs-CRP سالمندان مورد مطالعه	۷۲
جدول ۸-۴: میانگین و انحراف معیار انرژی و درشت مغذی ها در سالمندان	۷۳

جدول ۴-۹: میانگین و انحراف معیار ویتامین های دریافتی در سالمندان	۷۴
جدول ۴-۱۰: میانگین و انحراف معیار مواد معدنی دریافتی در سالمندان	۷۵
جدول ۴-۱۱: بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای کمی بر اساس آزمون شاپیرو-ویلک	۷۵
جدول ۴-۱۲: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین انرژی با hs-CRP سرم	۷۷
جدول ۴-۱۳: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین کربوهیدرات با hs-CRP سرم	۷۷
جدول ۴-۱۴: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین چربی ها با hs-CRP سرم	۷۸
جدول ۴-۱۵: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین پروتئین با hs-CRP سرم	۷۸
جدول ۴-۱۶: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین فیبر با hs-CRP سرم	۷۹
جدول ۴-۱۷: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین کلسترول دریافتی با hs-CRP سرم	۷۹
جدول ۴-۱۸: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین ویتامین ها با hs-CRP سرم	۸۰
جدول ۴-۱۹: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین مواد معدنی با hs-CRP سرم	۸۱
جدول ۴-۲۰: نتایج حاصل از برازش مدل رگرسیون چندگانه برای بررسی عوامل مؤثر بر hs-CRP سرم در سالمندان شهر سبزوار	۸۲
جدول ۴-۲۱: نتایج حاصل از ضریب همبستگی با کنترل اثر متغیرهای مداخله گر برای بررسی ارتباط بین انرژی و درشت مغذی ها با hs-CRP سرم	۸۴
جدول ۴-۲۲: نتایج حاصل از ضریب همبستگی با کنترل اثر متغیرهای مداخله گر برای بررسی ارتباط بین ویتامین ها با hs-CRP سرم	۸۵
جدول ۴-۲۳: نتایج حاصل از ضریب همبستگی با کنترل اثر متغیرهای مداخله گر برای بررسی ارتباط بین مواد معدنی با hs-CRP سرم	۸۶
جدول ۴-۲۴: نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی ارتباط بین گروه های غذایی با hs-CRP سرم	۸۷
جدول ۴-۲۵: مقایسه میانگین و انحراف معیار hs-CRP سرم سالمندان مورد مطالعه به تفکیک جنس	۸۷

فهرست نمودارها و شکل‌ها

نمودار ۱-۲: چارچوب پنداشتی ۱۹

فرمول ۱-۳: حجم نمونه ۵۵

نمودار ۱-۳: مراحل نمونه‌گیری ۵۶

فهرست پیوست ها

- پیوست یک / فرم انتخاب واحدهای پژوهش ۱۳۳
- پیوست دو / فرم اطلاعات دموگرافیک ۱۳۵
- پیوست سه / پرسشنامه یادآمد ۲۴ ساعته غذا ۱۳۶
- پیوست چهار / پرسشنامه بسامد خوراک ۱۳۷
- پیوست پنج / فرم رضایت نامه آگاهانه ۱۴۶
- پیوست شش / ملاحظات اخلاقی پژوهش ۱۴۸

بررسی ارتباط دریافت مواد مغذی با پروتئین واکنش گر C با حساسیت بالا در ساکنین خانه سالمندان شهر سبزوار

چکیده

زمینه و هدف: پروتئین واکنش گر C با حساسیت بالا (hs-CRP) قابل اعتمادترین وسیله تشخیص و کنترل التهابات و عفونت های پنهان بدن است. وضعیت تغذیه ای نامطلوب سالمندان با افزایش سطوح سرمی CRP و متعاقب آن التهاب سیستمیک مرتبط است. التهاب، مکانیسم احتمالی اثر رژیم غذایی بر پیشرفت بیماری های مزمن است. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط بین دریافت مواد مغذی با پروتئین واکنش گر C با حساسیت بالا در ساکنین خانه سالمندان شهر سبزوار انجام شد.

مواد و روش ها: این مطالعه تحلیلی- مقطعی روی ۱۰۵ نفر از ساکنین خانه سالمندان شهر سبزوار که به روش طبقه ای نمونه گیری شدند، انجام گرفت. شاخص های تن سنجی اندازه گیری و شاخص توده بدنی (BMI) و نسبت دور کمر به دور باسن (WHR) محاسبه گردید. مواد مغذی دریافتی هر فرد با استفاده از پرسشنامه یادآمد ۲۴ ساعته غذا برای سه روز متوالی و بسامد خوراک گردآوری و با استفاده از نرم افزار Nutritionis IV تعیین گردید. نمونه خون جهت اندازه گیری hs-CRP سرم جمع آوری شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون های آمار توصیفی، ضریب همبستگی و رگرسیون مورد تحلیل آماری قرار گرفتند.

یافته ها: در مطالعه حاضر، همبستگی مثبت معنی داری بین چربی کل و کلسترول دریافتی با hs-CRP وجود داشت ($P \leq 0/05$). همچنین همبستگی معکوس معنی داری بین دریافت فیبر، ویتامین های B₁، B₂، E، C، منیزیم و سلنیوم با hs-CRP مشاهده شد ($P \leq 0/05$). در بین شاخص های تن سنجی نیز، بین hs-CRP با BMI، از لحاظ آماری ارتباط مستقیم و معنی داری وجود داشت ($P \leq 0/05$).

نتیجه گیری: بر اساس نتایج این مطالعه، به نظر می رسد رژیم های سرشار از فیبر، ویتامین های آنتی اکسیدان نظیر ویتامین C، E و همچنین منیزیم و سلنیوم در کاهش التهاب سیستمیک در سالمندان مفید باشد.

واژگان کلیدی: مواد مغذی، پروتئین واکنش گر C، سالمند